

Subsidieopdracht ‘hulp en welzijn Hilvarenbeek 2019’

Inleiding

De professionals in de hulp, welzijn en zorg en de dorpsondersteuners werkten de afgelopen jaren met het idee om ‘het hele plaatje’ van de cliënt te zien. Integraal kijken, denken en doen. Dat bleek uit de evaluatie van het beleid van het sociaal domein eind 2017. Regelmatig vond men elkaar voor afstemming. Met het koersdocument 2018-2022 heeft de raad vastgesteld dat het verbeteren van de geboden zorg, hulp en welzijn met name zit in het uitbouwen van de stevige basis die is gelegd. De opdracht uit het koersdocument voor de komende jaren is om met meer ruimte om te handelen en meer te bereiken voor onze inwoners. Deze subsidieopdracht laat zien dat dit mogelijk is; vijf subsidiepartners werken samen aan één subsidieopdracht.

Minder regels, meer samenwerken en meer tijd voor de cliënt

Wij vinden het belangrijk dat cliënten zorg op maat krijgen. Dat zij de zorg of hulp krijgen aangeboden die hen écht verder helpt. En dat deze zorg past bij de wensen die zij hebben. De partners die zorg en welzijn bieden, moeten daarom de ruimte vinden om te komen tot slimme en efficiënte oplossingen, zodat er ook écht meer tijd voor de cliënt ontstaat. Dat betekent; minder regels, minder administratie. Concreet betekent dit dat we onze huidige beleidsregels en budgetten hebben gebundeld tot één opdracht.

De vijf subsidiepartners die het grootste deel van de hulp en het welzijn organiseren in onze gemeente (Contour de Twern, GGD, Indigo, Juvans en MEE) hebben zich daarom samen met de gemeente hard gemaakt voor één subsidieopdracht. Deze samenwerking biedt niet alleen ruimte voor de partners, maar verbetert ook de kwaliteit van de geboden zorg, hulp en activiteiten. Door van elkaar te leren. Met deze samenwerking willen we bereiken dat het aanbod van hulp en zorg beter zichtbaar is voor onze inwoners én dat voor hen de drempel lager ligt om hulp te vragen. Dat zij weten bij wie ze hun vraag kunnen stellen.

Doorkijk naar 2020 en verder

Voor u ligt de gezamenlijke subsidieopdracht voor 2019. Deze willen wij blijven verbeteren. Naast één opdracht en één aanspreekpunt namens de subsidieaanvragers, willen we in de toekomst mogelijk toe naar één kassier, die de financiële verantwoordelijkheid voor de opdracht op zich neemt. Dit levert met name achter de schermen administratieve voordelen op voor de gemeente en partners. In 2019 ligt de nadruk eerst op de inhoudelijke samenwerking. Daarnaast ligt het voor de hand dat in 2020 andere partners meedoen met deze integrale opdracht. Denk aan Vluchtelingenwerk en de dorpscoöperaties. De gemeente beschouwt deze integrale opdracht ook als een opdracht aan zichzelf: breek de muurtjes af die nu nog tussen de verschillende domeinen (lijken te) staan. Het gaat ook om het verbeteren van de aansluiting met de Wmo en de Wet langdurige zorg (Wlz), zodat inwoners daar een vloeiende overgang ervaren.

Informatiebijeenkomst voor inwoners in Elckerlyc.

1. De opdracht 'hulp en welzijn Hilvarenbeek 2019'

De gemeente Hilvarenbeek en de samenwerkende subsidiepartners spreken af per 1 januari 2019 in gezamenlijkheid te werken op drie terreinen, namelijk:

- Het stutten van vrijwilligers(werk) en ondersteunen van de dorpsondersteuners, om hulp en welzijn zo veel mogelijk in en vanuit de kernen te laten plaatsvinden;
- Het verlenen van (psychosociale) hulp aan volwassenen en jeugdigen daar waar ze het even niet meer in het eigen netwerk kunnen;
- Het aanvragen van specialistische zorg en hulpverlening.

1.1 Aandacht voor specifieke doelgroepen

Iedere inwoner van Hilvarenbeek is even belangrijk. Sommige inwoners hebben meer aandacht nodig om te voorkomen dat ze tussen wal en schip vallen. Uitgaande van het programma akkoord 2018-2020 én het koersdocument Sociaal Domein wil de gemeente aandacht voor:

- *Mantelzorgers*: mantelzorgers met een ondersteuningsvraag trekken niet snel aan de bel en doen dat vaak als de behoefte zeer acuut is. Biedt inwoners snel praktische ondersteuning, informatie of een doorverwijzing naar een passend aanbod;
- *Mensen met dementie*: gemeente Hilvarenbeek wil een veilige gemeenschap zijn voor mensen met (beginnende) dementie;
- *Eenzame mensen*: ook mensen die niet makkelijk uit zichzelf contact leggen en die dat wel zouden willen, horen erbij;
- *Inwoners met een laag inkomen en/of (dreigende) schulden*: het bieden van hulp aan inwoners om armoede en schulden te bestrijden en te voorkomen. Ook na een doorverwijzing (bijvoorbeeld naar de Kredietbank) kan gerichte aandacht nodig blijven;
- *Inwoners met psychische problemen en/of een licht verstandelijke beperking (LVB)*: hulpverleners met expertisegebied geestelijke gezondheid en LVB helpen het lokale netwerk (bijvoorbeeld

politie, onderwijs, dorpsondersteuners) om signalen te herkennen en de oorzaken en gevolgen ervan (zoals overlast) aan te pakken;

- *Jeugd 0-18 jaar*: passende activiteiten, hulp en zorg aan jeugd is noodzakelijk voor onze jongeren om op te groeien in een fijne, veilige omgeving. Voor jeugd van 12-18 jaar bestaat op dit moment beperkt aanbod en het ontbreekt aan inzicht wat mist. Aanwijzingen dat meer inzet nodig kan zijn, blijkt uit de inzet van (zwaardere) jeugdhulp en het alcohol- en drugsgebruik onder de jeugd in de gemeente;
- *Statushouders*: veel toekomstige frictie is te voorkomen door nieuwkomers van begin af aan actief deel uit te laten maken van onze gemeenschap in al haar facetten.

Een gemeente voor jong en oud.

2. De uitgangspunten voor de opdracht: ambities en doelen

In het Koersdocument Sociaal Domein (december 2017) heeft de gemeenteraad vier ambities voor de toekomst geformuleerd. Deze opdracht dient binnen deze kaders te worden uitgevoerd.

Ambitie: Vanuit eigen kracht

Uitgaan van 'eigen kracht' is het uitgaan van talenten. Zien wat mensen wél kunnen. Denken in mogelijkheden zonder beperkingen te negeren. Uitgaan van eigen kracht maakt mensen zelfstandig en sterk. Om te zorgen dat eigen kracht ook echt 'kracht' blijft, ondersteunen we deze met praktische ondersteuning die soms niks en vaak maar weinig kost.

Doel: de inwoner bepaalt, ook als er problemen zijn

Ambitie: Dichtbij

Ondersteuning is dichtbij als het gemakkelijk is om hulp te vragen. Als er voor elke inwoner iemand in de buurt is die hij vertrouwt. Dat kan iemand zijn uit de naaste omgeving, of juist iemand die meer op afstand staat. Professionals kunnen dichtbij zijn door letterlijk in de buurt te zijn bij de mensen voor wie ze werken.

Doel: iedereen kan de weg naar hulp vinden.

Ambitie: Samen

Hebben onze inwoners ondersteuning nodig die niet te organiseren is met de hulp van de mensen om hen heen? Dan willen zij zo vlot mogelijk de best passende hulp krijgen. Dat lukt het beste als professionals samen met inwoners kijken naar alle omstandigheden die invloed hebben op de situatie. Dat lukt als ze goed naar inwoners luisteren en mét hen de beste oplossing bepalen. Dat lukt als professionals goed op de hoogte zijn van het (zorg- en hulp)aanbod en de activiteiten binnen de gemeente.

Doel: we denken niet meer in hokjes.

Ambitie: Voorkómen

Als we het onze inwoners gemakkelijker maken om eerder aan de bel te trekken en als professionals alerter zijn op de signalen dat iemand het zelfstandig even niet aankan, is 'erger' vaak te voorkomen. Van belang is om ruimte en tijd te nemen om mensen te motiveren om hulp te accepteren. Dat is arbeidsintensief maar kan in een later stadium veel ellende voorkomen. Soms heeft iemand zelf niet in de gaten dat het wat minder met hem of haar gaat. Of onttrekt hij of zij zich aan zorg van anderen. Ook deze zorgmijders moeten in beeld zijn, aandacht krijgen en hulp op maat. Sociale veiligheid is een speerpunt.

Iemand in een onveilige situatie moet daar meteen uit en professionals kunnen daarbij helpen. Het gevaar is wel dat alle aandacht naar de complexe casussen gaat waardoor mensen met problematiek in een begin stadium te laat aandacht krijgt.

Ook inwoners moeten weten wat ze kunnen doen als ze zich zorgen maken om de veiligheid van iemand in hun omgeving.

Doel: onveilige en onwenselijke situaties eerder in het vizier hebben en aanpakken.

Iedereen kan meedoen in gemeente Hilvarenbeek.

3. Afspraken

De gemeente Hilvarenbeek maakt voor 2019 met de subsidiepartners (Contour de Twern, Indigo, Juvans, MEE en samenwerkingspartner GGD) afspraken over:

- De opdracht: kaders voor de subsidieopdracht;
- De te bereiken resultaten;
- Het opdrachtgever- opdrachtnemerschap.

3.1 De opdracht: kaders voor de subsidieopdracht:

- De gemeente verstrekt in 2019 een budget van € 858.682,-. Hiervan is € 101.000,- geormerkt voor extra expertise LVB en GGZ in het Samenzorgteam en de pilot buurtbemiddeling. Ook het budget van € 53.448,- is geormerkt omdat dit onderdeel is van de afspraken met de dorpscoöperaties;
- De subsidiepartners dienen gezamenlijk één formele subsidieaanvraag in. Vanuit de inhoudelijke opgave wordt een voorstel gedaan voor de inzet en verdeling van het budget in 2019;
- De overheid van de moederorganisaties wordt zo laag mogelijk gehouden en heeft enkel als doel om de werkers in gemeente Hilvarenbeek te faciliteren in hun werk;
- De subsidiepartners vergroten de sociale samenhang in de kernen door voor inwoners zichtbaar te zijn, samen te werken met de bestaande netwerken en waar nodig nieuwe activiteiten of voorzieningen te ontwikkelen in samenspraak met inwoners, hulpverleners, dorpscoöperaties, de dorpsnetwerken en subsidiepartners die niet bij deze subsidie betrokken zijn;
- Er is goede afstemming met de GGD Hart voor Brabant over de uitvoering van deze opdracht en de uitvoering van de taken van de GGD zoals het consultatiebureau, de jeugdhulp en –zorg en alcohol- en drugspreventie;
- Ook met anderen buiten deze opdracht is goede samenwerking waarbij de inwoner centraal staat. Denk aan: de overige

zorg/hulpverleners, Leystromen, RIBW, Thebe en de dorpsondersteuners.

- Onder hulp en welzijn verstaan we onder meer de taken:
  - (onafhankelijke) Cliëntondersteuning
  - Vrijwilligerswerk
  - Psychische en psychosociale hulp
  - (school)Maatschappelijk werk
  - Ondersteuning mantelzorgers
  - Activering statushouders
  - Klussendienst in en om het huis
  - Jongerenwerk
  - Hulp bij opvoeding, administratie, financiën en/of inkomen
  - Sport- en spelbegeleiding
  - Sociale contacten ('huiskamers').
- De professionals leveren maatwerk. Als te rechtvaardigen is waarom een bepaalde oplossing voor een inwoner het beste is, dan is er de ruimte die oplossing in te zetten.

Inwoners samen aan de slag.

3.2 Te behalen resultaten:

Algemeen

- Het principe waarmee wordt gewerkt is dat de vraag wordt doorverwezen in plaats van de klant. Wanneer van toepassing neemt een professional een inwoner met een hulpvraag aan de hand. Deze zorgt dan voor een warme overdracht naar de best passende activiteit, hulp of zorg;
- De professionals hebben actief oog en oor voor het signaleren van problemen, ook waar die buiten de scope van de eigen expertise of inzet vallen. Het gaat onder andere om:
  - Armoede/schulden
  - Eenzaamheid / sociale uitsluiting
  - Fysieke of verstandelijke beperkingen
  - Psychische problemen
  - Huiselijk geweld en kindermishandeling
  - Laaggeletterdheid
  - Overbelasting (mantelzorgers)
  - Problemen in de opvoeding
  - Vastlopen in bureaucratie
  - Verwaarlozing
- Hilvarenbeek heeft sterke netwerken van vrijwilligers en professionals zoals de dorpsondersteuners. De subsidiepartners respecteren te allen tijde deze netwerken en elkaars kennis en kunde. Ze kennen en gebruiken deze netwerken wanneer een inwoner daarmee gebaat is.
- Inwoners weten de ondersteuning en voorzieningen te vinden die zij nodig hebben om zelfstandig te blijven of (weer) te worden;
- De subsidiepartners brengen de beschikbare hulp en activiteiten binnen de gemeente actief onder de aandacht van inwoners;
- Subsidiepartners communiceren duidelijk dat inwoners met ondersteuningsvragen bij hen terecht kunnen om inwoners te helpen de voor hen prettigste ingang te vinden.

Ambitie Dichtbij

- Iedere inwoner kan eenvoudig de weg naar ondersteuning vinden, voor zichzelf en anderen;
- De subsidiepartners reageren snel en passend op vragen van inwoners om hulp of informatie. Ze ondernemen zelf actie om erachter te komen of inwoners ondersteuning nodig hebben, ook wanneer deze inwoners zelf niet per se genegen zijn om ondersteuning te vragen ('zorgmijders');
- De professionals zijn ook letterlijk in de buurt. De professionals die werken aan deze opdracht zijn herkenbaar en hebben een laagdrempelige uitstraling. Dit blijkt uit directe contactgegevens met een portretfoto en doordat zij ook werkzaam zijn op de vindplaatsen van inwoners.

Ambitie Samen

- Inwoners krijgen de ondersteuning die past bij hun situatie (licht als kan, zwaar indien nodig);
- De professionals van de vijf organisaties werken als collega's samen en maken gebruik van elkaars kennis en kunde;
- De subsidiepartners dragen bij aan één aanspreekpunt en één plan per gezin of huishouden. De professionals en de gemeente werken achter de schermen goed samen. Zij kijken daarbij over hun eigen grenzen en die van hun organisaties heen. De coördinatie van een en ander is onderwerp van voortdurende dialoog tussen partners en gemeente;
- De subsidiepartners kijken samen met inwoners naar alle omstandigheden en gebeurtenissen die invloed hebben op de situatie. Daar stemmen zij onderling de ondersteuning op af;
- De subsidiepartners schakelen op tijd collega's van het samenzorgteam in als zij inschatten dat zwaardere ondersteuning beter is voor de inwoner;

- De subsidiepartners weten welke ondersteuning en (informele) voorzieningen in de gemeente beschikbaar zijn. Waar nodig wordt opgeschaald naar een maatwerkvoorziening;
- De subsidiepartners betrekken inwoners, dorpsondersteuners en dorpscoöperaties actief bij de uitvoering en verdere ontwikkeling van activiteiten die bijdragen aan het gewenste resultaat;
- De subsidiepartners gaan in overleg met de dorpscoöperaties hoe zij de onderlinge samenwerking kunnen verbeteren.

Ambitie Voorkómen

- Inwoners benaderen een persoon of organisatie waar ze vertrouwen in hebben wanneer ze zich zorgen maken om iemand uit hun omgeving;
- De professionals zijn letterlijk in de buurt, zodat ze een gezicht krijgen, bekend zijn en makkelijker benaderd worden door inwoners. Professionals gaan ook naar inwoners toe wanneer zij signalen hebben dat informatie of ondersteuning nodig is;
- De subsidiepartners zetten lichte ondersteuning tijdig in waar dat kan om zware zorg te voorkomen en zwaardere ondersteuning (maatwerkvoorzieningen) waar die nodig is;
- De subsidiepartners maken duidelijk en zichtbaar wat zij doen met signalen van onveiligheid. Zij zijn gemakkelijk en discreet bereikbaar voor inwoners die zich zorgen maken om (de veiligheid van) iemand uit hun omgeving;
- De professionals voldoen aan de (lokale) meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en leveren hieraan een actieve bijdrage.

3.3 Opdrachtgever- opdrachtnemerschap

- De gemeente streeft naar maximale regelruimte en minimale administratieve lasten voor de subsidiepartners;
- De partners laten zich in contacten met de gemeente vertegenwoordigen door één woordvoerder. Deze beschikt over speciale kenmerken: enthousiasme, 'Hoe kan het wél'-mentaliteit,

meedenken, kent de gemeenschap en de netwerken in Hilvarenbeek, deelt de ambities van de gemeente Hilvarenbeek en handelt in de geest van die ambities;

- Deze woordvoerder is gemandateerd om het standpunt van de gezamenlijke partners te vertolken in zijn of haar contacten met de gemeente;
- Deze contactpersoon mag op zijn of haar beurt rekenen op één eerste aanspreekpunt in de ambtelijke organisatie;
- Beide contactpersonen zijn elkaars aanspreekpunt met betrekking tot deze subsidieopdracht;
- Contactpersonen zorgen voor goede afstemming en aansluiting met de zorgcoördinator en de teamleider uitvoering sociaal domein van de gemeente.
- Over de exacte manier van samenwerken en afstemmen worden nadere afspraken gemaakt tussen de partners onderling en de gemeente. Deze zullen in de praktijk aan evolutie onderhevig zijn aangezien de samenwerking vooralsnog 'Werk in Uitvoering' is;
- De contactpersonen hebben overleg waarin knelpunten, wensen, verbetervoorstellen en complimenten besproken worden. De gemeente beschouwt deze gesprekken als bron van informatie voor het (door)ontwikkelen van deze subsidieopdracht in 2020.
- De opdrachtgever volgt of de subsidiepartners vanuit de inhoudelijke opgaven komen tot de subsidieaanvraag waarbij de organisatiebelangen ondergeschikt zijn aan de uitvoering van deze opdracht.

Anderstaligen in het taalcafé.

4. Verantwoording

Voor de verantwoording over de opdracht moet worden voldaan aan de voorwaarden in de Algemene Subsidieverordening Hilvarenbeek 2015. Hierin staat welke formele stukken er uiterlijk 1 mei 2020 bij de gemeente moeten worden aangeleverd. Daarnaast wordt de voortgang van de opdracht bewaakt door een aantal extra afspraken vast te leggen en deze te monitoren. Deze extra afspraken staan in paragraaf 4.1.

4.1 Monitoring

De gemeente heeft gegevens nodig over trends en ontwikkelingen in hulpvragen en welzijnswerk om haar beleid en de uitvoering te kunnen evalueren en (door)ontwikkelen. Belangrijk is dat met cijfers en verantwoordingsinformatie kan worden bijgestuurd indien de doelen niet behaald worden. De monitoring bestaat uit een kwantitatief en een kwalitatief deel. We vragen de samenwerkende organisaties de volgende gegevens te registreren:

Kwantitatief

- Totale caseload;
- Doorverwijzingen;
- Leeftijdsopbouw van de cliënten in de caseload;
- Resultaatmeting: in welke mate zijn de doelen van de hulpverlening behaald?
- Aard van de hulpvragen;
- Inzet trajecten onafhankelijke cliëntondersteuning
- Klantervaring: is de cliënt zelfredzamer na afloop van het traject?
- Aantal vrijwilligers dat is ingezet;
- Aantal uitgedeelde mantelzorgcomplimenten;
- Aantal aanvragen stichting Leergeld;
- Aantal fte dat is ingezet per functie en expertisegebied.

Kwalitatief

- Overzicht van activiteiten die zijn ontplooid in de kernen;
- Overzicht van activiteiten die zijn opgepakt met de netwerken in de gemeente (o.a. Leystromen, wijkagent, RIBW, Thebe, dorpsondersteuners, dorpscoöperaties);
- Aantal en aard van de collectieve trainingen;
- Aantal en aard van gegeven voorlichting / bijeenkomsten
- Beschrijving van de samenwerking met de dorpscoöperaties en dorpsondersteuners
- Beschrijving van de samenwerking met het Samenzorgteam en de consulenten Jeugd, Participatie en Wmo.

De vijf dorpsondersteuners in onze gemeente.